

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Helyben háshoz hozva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hét és ünnep utáni napok kivételével.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáca-utca 3.
 A szerkesztőség kéréseit visszaadással vagy megőrzésére nem vállalkozik.
 Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.
 Egyes szám ára 8 fillér.

Lueger meghalt.

Bécs városának világhírű polgármestere, a legnagyobb osztrák parlamenti párt szervezője és holta napjáig korlátlan hatalmas vezére, hosszas, szívós küzdelem után ma reggel befejezte csudálatos pályafutását.

Egy iskolaszolgának volt a fia és tagadhatatlan nagy tehetsége és páratlan népszónoki ereje és a bécsi nép ritka egyértelmű támogatása által felküzdötte magát oda, hogy az egész Ausztriának iránítója lett, nagy befolyást gyakorolt az egész monarchia sorsára. Büszkén utasította vissza a többször felajánlott miniszteri tárcát. A nép példátlan ragaszkodása mellett kivívta a császárnak, a trónörökösnek és a legmagasabb udvari köröknek feltétlen bizalmát. Az udvar annyira szerette és becsülte, hogy mikor az egykori iskolaszolga fiának a betegsége válságosra fordult, erre való tekintettel elhalasztották az udvari ebédet.

A demokrácia ebben a született néptribunban olyan diadalát érte, amelyről monarchikus államban álmodni sem lehetett.

Magyarországnak utolsó lehelletéig inkarnátus ellensége volt. Még végrendeletében is meghagyta, hogy pártja Magyarországgal szemben ezután is az ő politikáját kövesse.

Jórészt ez volt az oka, hogy Magyarországon eddig nem tudtak megfelelő tért hódítani az általa hirdetett keresztény szociális eszmék, melyekkel ő feltudta rázni Ausztria katolikusait addigi lethargiájukból s győzelemről győzelemre vezette őket, mind jobban és jobban viszszaeszközve a liberálisokat, kiknek hírneműje is alig maradtak.

Mint polgármester, másfél évtized alatt annyit tett Bécsért és a bécsi népért, amennyit ő előtte századok alatt sem tettek. Legnagyobb ellenfelei is elismerik, hogy ő tette Bécsét igazi világvárossá. Tiszta kezű ember volt, tiszta közigazgatást teremtett. A kapzsi közuti vállalatokat, meg a régi gázgyárat kiszorította Bécsből. Házi kezelésben létesített új gázgyárat és megteremtette Bécsnek pompás villamos közlekedését.

A bécsiek való ággal rajongtak érte. Aggodalommal lesték betegségja mellől a híreket s mikor állapota rosszabbra for-

dult meggyanusították az orvosokat s más orvosokat akartak mellé küldeni. Most pedig, hogy meghalt, olyan temetési készítenek neki, amilyenben a fejedelmek közül is kevesen részesültek.

Van is okuk rá elég.

Mi nem gyászoljuk őt. De az erényeket legnagyobb ellenségünkben is elismerjük. Hazájának, szülővárosának önzetlen szolgálata, hitének férfihoz méltó nyílt megvallása és ahhoz való ragaszkodása olyan erények, amelyekben Lueger mindenkinek példának szolgálhat.

Mi reánk magyarokra, nagyon haragudott s ahol tehetett ellenünk izgatott és működött. Vajha a mi államférfiaink is olyan erélyesek lennének Ausztriával szemben, nem a gyűlöletben, hanem a mi nemzeti jogaink védelmében.

Az utolsó órák.

Reggel fél négy órakor Lueger állapotában határozott fordulat állt be. A polgármester csontvázáá lesóványodva, vértelen ajkakkal feküdt ágyában. Esmélete teljesen elhagyta már és a melléből hallatszó zörejt elárulta, hogy milyen gyenge már a beteg testében az élet. Az orvosok aggodva álltak a betegágy mellett és a beteg életének legutolsó föllobbanásait figyelték. Hat órakor reggel dr. Pupovac főorvos megállapította, hogy a lélegzés ötvénre szaporodott, de a szívműködés még mindig erős.

Hat órakor a városháza szokatiánul mozgalmass képet nyújtott. Orvosok és községtanácsosok jöttek és mentek. A polgármester lakásában több községtanácsos és a haldokló néhány barátja. Tíz perccel nyolc óra előtt megjelentek Lueger fő pártbívei. Gessmann, Weisskirchner, Ebenhoch és a három alpolgármester. Bevezetik őket a haldokló szobájába. Lueger már nem mozdul és csak gyengén lélegzik. Öt perccel nyolc óra után egy tanácsos kilép a betegszobából és így szól a küna várakozókhoz:

— Uraim, vége!

A hír villámgyorsan terjedt el a városháza minden részében. Ekkor egy városi tanácsos hirtelen kirohan a betegszobából és így szól:

— A polgármester még él és lélegzik!

Alig lehet elképzelni a hatást, amelyet ez a hír előidézett. Nagy futkosás és telefonozás támadt, de 5 perccel 8 óra után dr. Pupovac főorvos véglegesen jelentette, hogy a polgármester meghalt. Közvetlenül a halál bekövetkezése után azonnal értesítették a királyt, Rai-

ner főherceget, a miniszterelnököt és a képviselőház elnökét Lueger haláláról. A városházán kiűzték a fekete lobogót. A holttestet bebalzsamozzák.

Bécs gyászja.

Nyomban a polgármester halálának bekövetkezése után a bécsi városháza négy saroktoronyára, valamint a parlament épületére kítűzték a fekete zászlót. Az összes városi középületekről és számos magánháztól tekete zászlók lengenek.

A lapok rendkívüli kadásai Lueger halálának hírére legrövidebb idő alatt elterjesztették a városban.

A király részvéte.

A király dr. Lueger Hildegard nővérehez a következő részvéttáviratot intézte:

»Az ön fivérének, a Bécs városa körül oly igen nagy érdemeket szerzett dr. Lueger Károly polgármesternek halála, mely gyászszal tölti el ő Felsőségét, aki önnek, igen t. kisaszszony és az ön nővérenek a megrendítő haláleset alkalmából őszinte részvétét fejezi ki és biztosítja önt, hogy önnel együtt érzi azt a fájdalmas veszteséget, amely a haláleset által érte. Schiessl báró, kabinetigazgató.«

Ő felsége továbbá a községtanács elnökségéhez részvéttáviratot intézett, amelyet délután olvasnak fel a gyászülés alkalmával.

Rajner főherceg ma délelőtt meleg részvéttáviratot intézett az elhunyt polgármester nővéreihez.

Lueger végrendelete.

A »Deutsches Volksblatt« külön kiadásban közzéteszi Lueger dr. végrendeletét, amelyet állítólag 1907-ben készített. E végrendelet lényeges tartalma az, hogy a polgármester kötelességévé teszi a keresztényszocialista pártnak, amelynek sok éven át vezére volt, sohase váljon kimondottan agrárius párttá és sohase feledkezzen meg arról, hogy a párt nagyságát és erejét első sorban Bécs lakosságának köszönheti. A polgármester óhajtja, hogy az általa inaugurált, a magyarok ellen irányuló politikához hű maradjon. Utódjául a polgármesteri székben mint leghivatottabbat és legméltóbbat sok évi és hű munkatársát, Weisskirchner dr. törvényhatósági igazgatót ajánlja, akiről feltételezi, hogy a község ügyeit a végrendelet által megkezdett irányban tovább fogja vezetni. A végrendelethez nincsen függetelék. Mint tanúk alá vannak írva Lichtenstein herceg, Gessmann dr., Weisskirchner dr., Mayer

Teljes tisztelettel:

UJHELYI RÓZA
 női kalap különlegességi üzlete
 NAGYVÁRAD, RÁKOCZI-UT.
 TELEFON 130. TELEFON 130.

Tavaszi értesítő!

Szives tudomására hozom a m. t. hölgy közönségnek, miszerint

eredeti párisi modell kalapjaim

megérkeztek és azok üzletben bármikor megtekinthetők.

Kedvező párisi összeköttetésem révén abban a helyzetben vagyok, hogy a versenyt felvehetem a fővárossal is.

császári tanácsos, Appel dr és Klotzberg községeitanácsos.

Lueger életrajza.

Lueger Károly szül. Bécsben 1844. október 24. Jogot végzett és 1874-ben ügyvédi irodát nyitott 1875-ben az akkoriban befolyásos Mandl ügyvéd pártfogása mellett a Landstrasse kerületben a községi tanácsba választották. Eleintén az u. n. «Egyesült Baloldalnak» volt tagja, majd feje, ebben az állásban a községi közigazgatásba belépődött visszaélés kinyomozásában lelte kedvét, minek az lett a következménye, hogy Felder állásáról lemondott. Utóda, Newald polgármester, nem sokára szintén beunt tövises állásába (1882) és erre az «Egyesült Baloldal» is felbomlott. Lueger most a demokrata pártba csatlakozott és az alpolgármesteri állásért folyamodott, de Prixszel szemben kisebbségben maradt. 1885-ben azonban Lueger kibuktatta Margarethen városrészben Steudelt és ugyanez a kerület 1890-ben a birodalmi tanácsba is beválasztotta a népszerű demagógot. Ekkor már az Egyesült Keresztények antiszemita programjának bódolt, melynek jellegé a sokféle okból elégtelen és anyagi válsággal küzdő kisiparosok soraiban mindjobban és jobban tért foglalt. 1893-ban a városi tanácsba is beválasztották, melynek többsége azután 1895. május 14-én Bécs első alpolgármesterévé választotta. Október 29-én Luegert emelték a polgármester székébe (93 szavazattal 44 ellenében). — A Badeni kormány indítványára azonban a császár Lueger megválasztását nem erősítette meg, ami arra szolgáltatott okot, hogy az antiszemita nov. 8-án a birodalmi tanácsban kiméretlen támadást intéztek a kormány és a kormányt támogató német szabadelvűek, sőt még — állítólagos befolyásolása miatt — a magyar kormány ellen is; maga Lueger pedig a szerinte elszűdösödött Magyarországgal szemben kelt ki. A többség azonban 118 szavazattal 84 ellenében elvetette az antiszemita indítványát és Badeni miniszterelnök indokait elégedőknek találta. Erre roppant választási mozgalom után a községeitanács november 13-án újra a polgármesterválasztáshoz fogott és ez ízben is Lueger nyerte el a polgármesteri állást kétharmad többséggel (92:45).

Lueger hajlandónak is nyilatkozott az állás elfogadására, de Fiebeis, a kormány megbízásából a községi tanácsot feloszlatta. 1881-ben a Ferenc József-rend lovagkeresztjével tüntették ki. Az 1896. április 18-iki községi választásokból győzedelmesen megválasztották Bécs főpolgármesterévé. Most maga a császár lépett közbe és rávette Luegert, hogy — egyelőre — az alpolgármesteri állással érje be, míg a főpolgármesteri állás háttérbe marad. Strobachnak jutott. Néhány hónap múlva Strobach lemondott és most a kormány sem gördített többé akadályt Lueger megválasztása elé. Időközben Lueger és pártja mindjobban erősödtek és már az osztrák Reichsratban a keresztényszocialisták diktálnak. Ket évvel ezelőtt Lueger v. b. t. t. lett.

A politikai helyzet.

Justh Gyula befejezte tiznapos körutját s tegnap este visszaérkezett a fővárosba. Hívei teljesen meg vannak elégedve a körút sikerével, míg a kormánypárti sajtó a körút igazi határát is kisebbiteni igyekezett. Az igazság közepén lesz — de hogy mi az igazság, azt majd csak a választások után tudjuk meg.

A választások elé minden párt nagy reménységgel néz s kétségtelen, hogy ennyi nagy remény találkozása heves harcot fog provokálni. A kormány mind erősebb fegyverzetel készül a harcra; most már teljes a főispáni kar, nagyjából elégséges számu miniszter is van, Zichy János kinevezése különösen nagyon megerősítette a kormányt s most már a Ház feloszlását készíti elő a miniszterelnök. A tavasz végén vagy a nyár elején választunk.

Tudósítónk a következőket jelelti:

A ceglédi mandátum.

Az országos függetlenségi és 48-as párt alelnöke, Batthyány Tivadar gróf a minap a ceglédi választók egy küldöttségének kijelentette, hogy Cegléden Kossuth Ferenczel szem-

ben, annak dacára, hogy erre mutatkozó jelenségek szerint sikerrel lehetne vállalkozni, nem hajlandó ellenjelöltet állítani. Most arról értesülünk, hogy a ceglédi választópolgárok egy tekintélyes része tegnap tartott értekezleten elhatározta, hogy a választásokra Kossuth Ferenc ellen mégis jelöltet állít és pedig Justh párti programmal.

A horvát bán eskütétele.

A király, aki tegnap reggel Schönbrunnból a Hofburgba érkezett, háromnegyed 10 órakor az általános kihallgatások előtt kivette dr. Tomasich Miklós horvát bán titkos tanácsos esküjét, amelyen Aehrenthal gróf külügyminiszter és Gudenus gróf főkamrás interveნიálták. Az esküformát dr. Mende udvari és miniszteri tanácsos olvasta.

Jakabffy jelölik.

Sátorlajauhelyen a munkapárt tegnapi értekezlete elhatározta, hogy Jakabfy Imre belügyi államtitkárt jelöli.

Khuen a királynál.

Gróf Khuen Héderváry Károly miniszterelnök valószínűleg vasárnap utazik Bécsbe és hétfőn jelenik meg kihallgatáson a király előtt. Ezen az audencián első sorban a jelenlegi királyi kézirat e hó 24-ikéig elnapolt országgyűlésnek már 21-ikére való összehívásáról szóló újabb királyi kéziratot fogja Khuen átvenni, amelyet valószínűleg kedden vagy szerdán a hivatalos lapban fog közzétenni. Ezután megkapja az országgyűlés feloszlására vonatkozó királyi kéziratot, amelynek alapján ő mint királyi biztos fogja a feloszlást végrehajtani.

Az országgyűlés mindkét Háza a március 21-iki ülésen fogja tudomásul venni, hogy a feloszlás másnap, március 22-ikén történik meg. A feloszlató királyi kéziratban nem lesz bent az új országgyűlésnek összehívása. Erről

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

A nagymama.

Irta: Jean Reibrach.

— Nemet mondtam és annál maradok! — így szól madame Delinél, mialatt tenyerével, a térdén levő ruhaszövetet végigsimítja. Szavaiból az a jószágos rendíthetlenség sugárzott, amelylyel változhatatlan elhatározását nyilváníttani szokta.

Szavait különben fiához, Charleshez intézte, aki mereven állott előtte és belső megindulást alig volt képes palástolni. Rövid szünet után az ősz maróna újból beszélni kezdett.

— Te, a leendő orvos, a csinos, nagy orvos ifju nem veheted nőül Marcellét! Igen, ha az édes atya még élne, nem volna ellene semmi kifogásom. Marchal urnak, mint építésznek, szép jövője lehetett volna és kétségtelen, gazdagsághoz jutott volna! De, sajnos, meghalt... leányát s egénységben és a jövőre nézve minden kilátás nélkül hagyta...

— Anyám! az életben hát minden csak a gazdagság körül forog?

— Nem! Hanem elsősorban a tisztelet körül, melylyel szülőinknek tartozunk.

A remény, mely az első szavaknál Charles szemeiben felcsillámlott, csakhamar elűnt és Delinél tovább folytatta:

— Igaz, hogy a szülőinknek tartozó tisztelet, a mai ifjuság előtt jelentéktelenné látszik. Éppen ezért nem gördítek utadba akadályokat és nem bánom, ha mindenben testvérhugodat követed!

Luise leánya házasságát is ellenezte Delinél. A fiatal leány évekig várakozott, de miután édes anyja türelmes makacsságát örökölte, nem táradt bele a várakozásba és amely napon nagykorúságát elérte, azonnal érvényesítette törvényes jogait.

Fájdalmas csapás volt ez mindkét nőre, de különösen Delinél részére, aki nemes anyai önértében, hanem a kis város társadalmától élvezett tekintélyében is mélyen sértve érezte magát. E naptól kezdve nem óhajtotta leányát látni, nevét hallani, sőt még kis unokája, Germaine születéséről sem szerzett tudomást.

Ez ingatta meg Charles-t is elhatározásában. Nem akart családjában újabb krízist felidézni és édesanyjának újabb, — talán elviselhetetlenebb fájdalmat okozni. Mert habár nem is volt igaza, — alapszabán mégis csak jó asszony volt, aki gyermekei javát, boldogságát akarta. Rossz nevelésben rejtett a hiba, s azon körökben, melyekben felnőtt és megöregedett, akik előtt csak a gazdagság birt értékkel.

Charles gyermekéig alárendeltsége azonban nem terjedt annyira, hogy Marcellé szakitani is képes lett volna. Az akadály még növelte előkelő, nemes, benső vonzalmát a fiatal leány iránt. Szegénységében védelmezni és házasság által szerelmét bizonyítani, elengedhetlen kötelességének tartotta.

Marcelle Marchal, mióta özvegyesré jutott öreg nagymamájával, Laisné kisasszonnyal közösen élt, abból a szerény évjáradékból, mely mindkettőjüket egyenlően illette.

És most aggodalommal, félelemmel várta Delinél határozatát.

Charles a két nőt a kertben találta és nyomott hangulata a legrosszabbat gyanította.

— Istenem, Istenem! — így sóhajtott, — milyen borzasztó asszony.

A két nő hangja on is megértette, hogy Charles az anyjáról beszél. Laisné kisasszony nehezen, aszimmetrikusan lélezett, Marcelle pedig remegve elsápadt. Finommetasztú arccokkájában, nagy kék szemeiben olyan fájdalmas megindultság tükröződött vissza, hogy Charles szinte fellázadt a helyzet kényszere ellen. Olyan görcsösen szoritotta a szék támláját, mintha szét akarná törni és fenyegető dühtől vibráló hangon tompán nyögte:

— Annál rosszabb rá nézve! Ha éppen akarja, ha már rákényszerít, hát függetlenitem magamat anyai kívánsága alól!

— Nem, nem, ezt ne tedd kérlek! — kiáltotta ijedten Marcelle. — Ha gazdag volnék, megnyugodnám talán határozatodban. De így, szegényen, anyád akaratával dacolva, nem léphetek családod körébe...

— Marcellé! — így szól szemrehányóan az ifju — nem érzed, milyen kicsinyes ez a te büszkeség? Mit törődöl te az emberek véleményével?

A leány bágyadtan mosolygott.

— Megengedem, hogy van benne némi büszkeség is, mely inkább jogos és természetes gyöngédségből ered... És te, aki jól ismeresz...

— Igazad van, — mondta Charles bünbánóan — bocsásd meg oktalanságomat! De mit tegyünk most?

Marcelle arca a fájdalomtól és aggodalomtól újra elborult. Mindamellert sikerül hangjába bizonyos szilárdságot és határozottságot erőltetni.

— Hallgass meg Charles! Nemcsak rólam, hanem rólad, elsősorban rólad van szó! Nem

külön királyi kézirat fog intézkedni, majd akkor, a mikor a kormány elérkezettnek látja az időt a választások kiírására. A választások megkezdésének legkésőbbi terminusa június elseje, de a kormány igyekezni fog lehetőleg előbb keresztül esni rajta.

Khuen jelölése.

A soproni munkapárt gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnököt kívánja a kerület eddigi képviselőjével, Csizmadia Endrével, szemben jelölni.

Legközelebb küldöttség megy Sopronból Budapesre, hogy a miniszterelnöknek följajnlja a jelöltséget.

Miskolczi Ferenc installációja.

Biharmegye új főispánjának dr. Miskolczi Ferencnek a megyei tisztikar oly lényes keretű installációt rendez, hogy olyan régen volt Biharban. Az installáció rendezésére külön rendező bizottság alakult, melynek elnöke Verner Kálmán árvaszéki elnök. A rendező-bizottság már munkába is lépett és az installáció előkészítési munkálatai annyira igénybe veszik a bizottság idejét, hogy állandóan azzal foglalkozik.

A rendező-bizottság elnöke most a következők közlésére kért fel minket:

Dr. Miskolczi Ferenc Biharvármegye főispánjának f. hó 16-ikán történő ünnepélyes beiktatása s a d. u. 2 órakor a Fekete Sas nagytermében tartandó társasbédre vonatkozólag az ünnepélyt rendező vármegyei tisztviselői kar a következő értesítéseket teszi közhírré.

1. Március 15-ikén a társtörvényhatóságok kiküldöttjeit a rendező bizottság ünnepélyesen fogadja s este 8 órakor a szokásos pártvacsora alkalmából a »Pannonia szálló« nagytermében lesz az ösmerkedési estély megtartva.

2. A folyó hó 16-ik d. e. pont 9 órától a vármegyei székház nagytermében tartandó beiktató közgyűlésen a megye bizottsági tagokon és a törvényhatóságok kiküldöttjein kívül csak helybeli küldöttségek tagjai vehetnek részt. Hogy a küldöttségek részére helyek legyenek fenntarthatók, kívánatos, hogy a megjelenésről a rendező bizottság jó eleve értesíttessék.

3. Minthogy f. hó 16-án d. u. 2 órakor a Fekete Sas nagytermében tartandó társasbédén résztvevők számát a rendező bizottságnak jó eleve tudnia kell, tisztelettel arra kéri a rendezőbizottság ez uton is a társasbédén részt venni óhajtókat, hogy a Biharvármegyei és nagyváradi nemzeti Kaszinóban és a városházánál levő aláírási íven részvételi szándékaikat legkésőbb f. hó 14-ik jelezni, avagy ezen ideig a rend. biz. elnöke Verner Kálmán árvaszéki elnökkel megjelenésüket tudatni sziveskedjenek, mennyiben a rendezőség a később jelentkezők elhelyezése s a jó ellátásért felelősséget nem vállalhat.

4. A társasbédén a részvételi díj 6 koronában állapított meg, mely összeg a jelentkezéskor kiállítandó jegy ellenében azonnal lefizetendő.

Az ünnepélyes beiktatáson a hely szűke miatt jegyek már ki nem adhatók, ellenben a Fekete Sas nagytermében még 15 páholy állván a rendelkezésre, hölgyek részére, ily irányu megkeresésre a rendezőbizottság jegyet ad ki.

5. A főispán folyó hó 16-án a vármegyei tisztikar, az idegen törvényhatóságok kiküldöttjei a vármegyei tisztviselői és tudori kar és kórházi tisztviselői a vármegyei tisztviselőkkel együtt fognak tisztelegni.

6. F. hó 27-én d. e. 11 órától kezdődőleg az eddigi jelentkezésekre is tekintettel a fogadás sorrendje a következő leend: 1. Város küldöttsége. 2. Róm. kath., gör. kath., gör. kel., református s izraelita hittelekezetek. 3. Katonáság, esendőrség. 4. Kir. jogakadémia, főgimnázium, főreál s esetleg más iskolák. 5. Kir. ügyészség. 6. Kir. pénzügyigazgatóság. 7. Kir. tanfelügyelőség, biharvármegyei népnepesítési és általános tanítói egyesület. 8. M. kir. posta- és táviráda igazgatóság. 9. M. kir. államépítészeti hivatal. 10. M. kir. kulturmérnöki hivatal. 11. M. kir. államvasut. 12. M. kir. erdőfelügyelőség.

13. Keresk. és iparkamara. 14. Kereskedelmi csarnok. 15. Orvosi és gyógyszerész egyesület. 16. Kir. állatorvosok. 17. Biharvármegyei keresk. és iparbank. 18. Biharvármegyei Takarékpénzár tisztelegő küldöttségei. Verner Kálmán, r. biz. elnök.

A fenti programból láthatólag az eddigi szokásoktól eltérőleg a küldöttségek megosztva tisztelegnek a főispánnál. A 17-én történő tisztelegések oka az, hogy 16-án az évnegyedes rendes közgyűlésen, melynek első tárgya lesz az eskütétel. Miskolczi Ferenc dr. elnökölni fog, délután pedig a bankett fogja kitölteni az időt.

Justh Gyula visszaérkezése. A függetlenségi és 48-as párt elnöke ma csütörtökön este, fél tízkor a nyugoti pályaudvaron érkezik vissza első vidéki agitációs körutjáról. A pártvezért ünnepélyes és meleg fogadtatásban óhajtják részesíteni a párthívei és ugyancsak ünnepelésre meg fog jelenni ma este a pályaudvaron az egyetemi ifjuság is, akinek a nevében dr. Wagner Károly fogja üdvözölni Justh Gyulát.

Rendkívüli pótlék az állami hivatalnokoknak. A Nép című esti lap írja, hogy az új kormány tervbe vette, hogy az állami hivatalnokokat egészen a 9-ik fizetési osztályig bezárólag rendkívüli pótlékkal ajándékozza meg. Erre a lépésre a nagyfokú drágaság készítette a kormányelnököt, a rendkívüli pótlék nagyságát is megállapították már a nőtlen hivatalnokok fizetésük 8 százalékát, a nős hivatalnokok fizetésük 15 százalékát kapják.

Kérjük igen tisztelt vidéki olvasóinkat, hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében e miatt akadály történjen.

kívánom, hogy miattam anyáddal ellenségeskedjél! Mert tudom, hogy nagyon sokat szenvedtél alatta és ki tudja, idővel talán titokban meg is bán atnál!

— Soha! — válaszolta Charles hevesen. De Lainé kisasszon fejbiccentéssel helyeselte huga szavait és Marcelle tartózkodás nélkül folytatta:

— Ami engem illet, hidd el, nem tudnék ezzel a gyötrő gondolattal boldogan élni!

— Hát Luise nem boldog?

— Ebben nincs okom kételkedni!

— Mikor a múlt évben Párisban meglátogattad, te magad magasztaltad nagy boldogságát.

— Igaz! — Vallotta be Marcelle őszintén. — E hitemben levelei még inkább támogatottak. De Delinél asszony, Luise mamája... és bizonyos Luise is boldogabb volna, ha életét ez a diszharmónia nem zavarná. Képzeld el szerencsétlen nővéred helyzetét; nem mer ennek a vidéknek közelébe jönni; a kis Germainenek a párisi levegő ártalmára van, az orvosok üdülését, jó falusi levegőt, frissen kifejt tejet ajánlanak neki. A legtermészetesebb volna tehát, ha a gyermeket ide hoznák, amit így, a két nő viszálykodása lehetetlenné tesz.

Charles idegesen veregette sétatálcájával a kerti ut kavicsait.

— És mi a végleges határozatod?

— Várjunk! — válaszolta Marcelle erélyesen.

Lesütött pillákkal, komolyan, mozdulatlanul állott a férfi előtt. Majd nagy megerőltetéssel folytatta:

— Ugy van várjunk! Es hogy mamádat minden bosszuságtól megkímélhessük, inkább engedjünk látszólag akaratainak...

— Es ne is lássuk többé egymást? — kérdezte aggódva a megrémült férfi.

Marcelle hallgatása bizonyította szavai értelmét.

— Minden jóra fordulna, ha sikerülne Luise-t a mamájával kibékíteni! — így vélekedett Lainé kisasszony.

— Lehetségesnek tartja ön ezt? — sóhajtot Charles.

— Ak or talán belátná, milyen igaztalan volt, — folytatta a vén kisasszony, — és Luise s gelyével önnel szemben is engedne makacsságából.

— Alig hiszem! — így szólt benső meggyőződéssel Charles, aki aztán reménytelenül vett búcsut a hölgyektől.

Fia mély hallgatagsága nagyon nyugtalanította Delinél asszonyt. Leike mélyében reszketett a gondolattól, hogy fiánál megismétlődhetik az, ami a leányával történt. Képtelen lett volna elviselni, hogy mindkét gyermekével meghasonlásban éljen, mert minden egyébtől eltekintve, a közvélemény is ellene fordulna makacssága miatt.

Mután környezetében nem talál, — szépségben és jószágban Marcelle-hoz hasonló, fiának megfelelő leányt, azt óhajtotta, sőt remélte is, hogy Marcellenél, — szegénységén kívül, majd olyan hibát is talál, melyet ellene diadalmas fegyverként felhasználhat.

Mindenekelőtt, — így számított magában — az anyálan fiatal leány, nem nyerhetett kifogástalan nevelést. Marcelle, aki beteges vén nagynénje gondjaira volt bízva, bizonyára nemcsak kereste, de meg is találta az alkalmat az egyedül való sétára. Illik ez egy fiatal leányhoz akit minden lépten nyomon kísértésbe ejthetnek?

Egy délután találkozott Delinél Marcel-

lel és mindjárt eltalálta, hogy a leány messzi utról jöhetett és pedig valószínűleg faluról, mert ruhája alja és cipője porosak és sárosak voltak az utca sarától.

Delinél né olyan örömet lelta a felfedezésben, mint a vadász, aki a vad nyomára akad. Arra is visszaemlékezett, hogy Marcelle a találkozásnál mélyen elpirult és zavartan köszöntötte. Emögött feltétlenül valam bűnös titok rejlik.

Anyja és fia, egy napon mintegy véletlenül, Bécbuték majorságba jutottak.

Az udvarra lépve, láták, hogy Bécbutné a földre hajolva, egy kis békét tanítgatott lépegetni.

A váratlan látogatástól meghökkenve, hirtelen kiegyenesedett, mialatt a gyermek kinyújt kezecskéivel a porban keresgélő csibék után kapaszkodott.

— Jó reggelt — jó reggelt! — így köszöntötte Delinél és lehajolva folytatta:

— Kie ez a szép, kis gyermek?

— Hogy kié? ... Hát ... hát ... hebegte a majorosné, majd rántott egyet magán és erős határozottsággal kijelentette:

— A férjem és én megígértük, hogy azt nem áruljuk el!

— Persze, az anyja nem akarja, hogy elárulják? Ertem ... Talán erről a vidékről való? ...

Ezzel a ház felé lépett és kinyitotta az ajtaját. — A szoba homályában, az asztal fölé hajolva, egy női alak görnyedt aki látására összereszt és menekülni igyekezett:

— Bocsnat, nem akartam háborgatni! — mentegődzött Delinél, de Charles örömmel félbeszakította:

— Luise, te vagy?

Delinél megkövülve állott. Csakugyan

Városi közgyűlés.

Nagy meglepetést keltett tegnap Nagyvárad város közgyűlése. Oly fontos ügyek voltak kintüve napirendre, hogy mindenki azt hitte, miniszterint három, négy napot igénybe vesz a nagyjelentőségű kérdések elintézése. Es este hét órára az egész tárgysorozattal végeztek, pedig még az interpellációk is igénybe vettek mintegy 40 percet.

A fontosabb ügyek mind olyanok voltak, hogy azok szükségességéről meg volt győződve a törvényhatóság s ezért alig volt felszólás.

Pedig összesen 1 200 000 koronára rugó kiadást szavazott meg a közgyűlés.

A tanácskozás lefolyása a következő volt:

Rimler Károly polgármester elnökölt.

A közgyűlés megnyitása után tudomásul vették a polgármester havi jelentését, amelynek érdekesebb adatait már közöltük.

A tanács előterjesztette a belügyminiszternek a községi polgári leányiskola és az Olasz elemi leányiskola építését jóváhagyó leiratát. Tudomásul vették s további eljárás céljából kiadták a tanácsnak.

Biharmegye törvényhatósága meghívta a város törvényhatóságát a megye főispánjának március 16-án tartandó beiktatására. Megbízta a polgármestert, hogy a jelentkező törvényhatósági tagokkal vegyen részt a főispán installációján.

A jéggyár felállítás tárgyában a tanács javasolja, hogy a jéggyárat, mely az új vágóhid kiegészítő része lesz, már most építse fel, tekintettel a jéghiányra. A tanács egy brünni géppár ajánlatának elfogadását ajánlja, mivel ez a legolcsóbb ajánlatot tette s biztosítja, hogy július 15-re üzembe jöhet, napi 90 métermázsas jégtermésre. Ezenkívül hajlandó is egy kisebb, napi 10 métermázsas jéggyárra képes gépet bocsát ingyen a város hasz-

Luise volt, a leánya, aki éppen levelet akart írni férjének, mikor a váratlan látogatók meglepték!

Tehát Luise volt! Akkor hát a gyermek is . . .

A benső megindultság ingadozásra készítette Delinelnét: kénytelen volt leülni, hogy el ne essék. Egy pillanatig szóvalan volt, de azután hirtelen haraggal förmedt fiára:

— Hallatlan kiméltelenség! Idecsaltál, pedig tudom, hogy ez a látszólagos véletlen nem más, mint előre jól kigondolt cselvetés!

— Ugyan, mama! — csitította Charles, aki alig volt képes kacagását elfojtani.

Béchnuténak egy kitűnő ötlete valamennyit kimentette a zavarból. A kis gyermeket Delinelné ölébe tette, aki kénytelen volt karjaival átölelni, hogy a leeséstől megóvja. Delinelné végre mélyen felsóhajtott:

— Fiu, vagy leány?

— Leányka! — mondta halkán Luise, mialatt feljűk közeledett.

E pillanatban lépett be Marcelle, aki Luise látogatására jött és meglepetten az ajtó küszöbén megállt.

Delinelné felállt és visszaadta a gyermeket Béchnuténak.

— Nem maradhatz itt tovább Luise! Haza várlak... a gyermekeddel együtt.

— Anyám! — kérte Charles — megengeded, hogy Marcelle is velünk jöhessen?

— Nem bánom hát, jöjjön Marcelle is, ha már az egész világ felfordult és a szülők akarata semmit se számít?

Charles, végtelen gyöngédséggel ölelte magához menyasszonyát.

— Hurrá! Az enyém vagy végre, drága mindenségem!

Azután elrohant, hogy anyját utolérhesse . . .

nalátára. A jéggyár építése mintegy 100 ezer koronába kerülne.

Dr. Hoványi Géza üdvözli a tanács előterjesztését. De fél, hogy az intézkedés nem lesz elegendő. Indítványozza, hogy hatalmazzák fel a tanácsot, hogy ha a 90 mázsa nem lesz elegendő, a tanács még egy jéggyár felállítására tegye meg az intézkedést.

Balogh Döme a tanács javaslatát változatlanul elfogadja, de a Hoványi indítványát feleslegesnek tartja.

A tanács javaslatát, *Dr. Hoványi Géza* indítványával fogadták el.

A városi villamos vasutnak a Szent László-terem építendő új vágányainak és a Kert-utcahoz vezető vágánynak aszfaltba fektetése tárgyában a polgármester és a vasutársaság között az a megállapodás jött létre, hogy a főmérnök által tervezett vasbeton alapkölségeiből méterenként 10 korona költséget a vasutársaság vállal magára, az ezen felüli méterenként 20 korona 5 százalékos kamatát azonban a város megfizeti a vasutársaságnak.

Az előterjesztést elfogadták.

A Széles-utcai 3. Körös vashíd és a várad-velencei Köröshíd végleges terveit elfogadták minden vita nélkül s jóváhagyás végett előterjesztik a miniszterhez.

Ezután a tanács betérjesztette a városi kislakások építésére vonatkozó javaslatát.

Lukács Ödön nagy tetszés mellett méltatta s részletesen ismertette az ügyet. Annak idején részletesen ismertettük a kérdést.

Cser János elfogadja a javaslatot, de azt kifogásolja, hogy Körös-utca végén építsék az egyik ház csoport. Ha a 3-ik hidat felépítik, a Nagypiacról teljesen el lesz terelve a vidéki közönség. Így a nagyvárad iparosok elzáratnak attól, hogy majdan az iparosok az új vásártér mellé helyeztessenek. Ezért a Körös-utca végi telek helyett más területre építsék a kislakások egy részét.

Rimler Károly azt válaszolja, hogy a Körös szabályozása után elég terület lesz az iparosok elárúsító helyéül.

Hann Lajos elfogadja a javaslatot, de kéri annak kimondását, hogy az építésre úgy hirdessék meg a pályázatot, hogy ne egy tömbben adassék ki, hanem részletekben, hogy kisiparosok is pályázhassanak. (Helyesítés.)

Dr. Hoványi Gyula kifogásolja a block-rendszert. Nagyobb családokról is gondoskodni kell, a cottage rendszerrel. Indítványozza, hogy a 3 block mellett egy cottage-rendszert is készítsen a város. Ilyen módosítással fogadja el a javaslatot.

Dr. Molnár Imre nem helyesli, hogy a Körös-utca végén építsék fel az egyik telepet, mert az új hid folytán itt értékes telek keletkeznek s a kislakások gátolni fogják a városrész fejlődését. Esetleg távolabb, olcsóbb területet adjunk a telep helyéül. Ezt a törvényhatóság figyelmébe ajánlja.

Sas Ede szerint a block-rendszert azért vette a tanács, mert kevés a város anyagi tehetsége. Az a fő, hogy a legsürgősebb igényeket elégítsük ki egyszobás lakásokkal. A cottage-rendszer többre kerül.

Köszeghy József főmérnök válaszol a felhozott észrevételekre. A telep Körös-utcán csak egy kis részt foglal el s a Körösszabályozás folytán bővítés hely lesz az iparosok részére. A kisiparosokat nem akarják mellőzni, mert éppen így véli a tanács elérni, hogy olcsóbban építhesse fel a kisházakat. Ezután magyarázza, hogy minden lakásnak külön udvara lesz, dacára, hogy egy fedél alatt lesz négy lakás. A költségvetés helyes s az építés nem fog többre kerülni.

Dr. Várady Ödön elismerését fejezi ki a tanácsnak s különösen annak két tagja: *Lukács Ödön* tanácsnok és *Köszeghy József* főmérnök iránt.

A tanács javaslatát elfogadták, azzal, hogy a kilátásba helyezett 200 000 korona államszegély megadása iránt feliratot intéz a miniszterhez. Elfogadták *Cser János* azon indítványát, hogy a Körös utcai hely kimérésénél hallgassák meg az ipartestületet.

A Páris-patak szabályozása tárgyában a tanácsnak felhatalmazást adott a közgyűlés, hogy a szükséges kisajátítási eljárást indítsa meg.

A Sztaroveszky-utcán levő Guttman-ház megvételét 26500 koronáért elhatározták.

A Körös partjának szabadá tetele ügyében *Mezey Mihály*, *Dr. Hoványi Géza*, *Dr. Várady Zsigmond*, *Dr. Molnár Imre*, *Miskolczi Barna*, *Kepes Ignác*, *Dr. Adorján Emil* és *Köszeghy József* tagokból egy bizottság kiküldését javasolja a tanács.

Dr. Hoványi Gyula az Ezredévi emléktérnek a Bunyitay-ligetig leendő meghosszabbítását a legsürgősebbnek tartja. Erre nem lehet sajnálni a 60 000 koronát, mert nagyjelentőségű kérdés. A Bunyitay-ligetet még meg kell hosszabbítani a vasuti hidig. Indítványozza, hogy az Ezredévi emléktér összekapcsolását is a legsürgősebb teendők közé sorozzák s az illető háztulajdonosokkal indítsák meg a tárgyalásokat.

Dr. Molnár Imre örömmel fogadja a tanács javaslatát. A szűpészeti együletben ő 15 éve indítványozta a Körözspartok felszabadítását. A költségektől nem szabad megijedni, mert ezzel lesz Nagyvárad igazi városa.

Balog Döme mindent elfogadja, de nincs hozzá pénz. Szükségesebb dolgok állanak előtérben. Vegyék le a kérdést a napirendről, míg a csatornázással elkészül a város.

Dr. Hoványi Géza véleményben van, mert most nem a kivitelről, hanem a kérdések előkészítéséről van szó, hogy majd 10—15 év múlva megvalósítható legyen. A bizottság kiküldését ne akadályozzák meg.

A tanács javaslatát elfogadták.

A városi tanács betérjesztette a közbűgőhid terveit.

Czeplédy Jeremiás örömmel fogadja, hogy végre betérjesztette a terveket a tanács. De mivel az ott építendő jéggyár tetemes hasznot hoz, ezáltal a magas vágatási díjakat redukálják, vagy a szakiparosoknak olcsón adják a jeget. Vigyázzon a város, hogy jól építse a vágóhidat.

Köszeghy József főmérnök felvilágosítással szolgál.

A tanács javaslatát elfogadta a közgyűlés.

A tanács előterjesztette a Kert város engedélyezése tárgyában *Rimanóczy Kálmán*nal kötött szerződést.

Az Orsz. Gyermekszanatorium Egyesületbe alapító tagul belépett a város 1000 koronával.

Készséggel teljesítette a törvényhatósági bizottság özv. *Des Echerolles-Kruspér Sándorné* azon kérelmét, hogy a városi árvaházban nevére létesített ágyalapítványi helyet ne töltsék be addig, míg életben van.

Ugyancsak özv. Des Echerolles-Kruspér Sándorné felebbezett a városi árvaháznál fogyasztott villamosáramdíj tárgyában a tanács által hozott határozat ellen.

Dr. Hoványi Géza meleg hangon emlékezett meg a felebbezőnek a városi árvaház ügyei körül kifejtett odaadó fáradozásáról. Özv. *Des Echerolles-Kruspér Sándorné* oly sokat tett a városi árvaház érdekében, hogy nem lehetne elzárkózni az árvaház javára beadott kérelem teljesítése elől. De precedenst nem akar alkotni s ezért indítványozza, hogy az ügyet vegyék le a napirendről s adják ki a tanácsnak, hogy a villamos felügyelő bizottsággal együtt intézzék el a dolgot.

Dr. Adorján Emil a legnagyobb elismeréssel van szintén özv. *Des Echerolles-Kruspér Sándorné* elévülhetlen érdemeivel szemben. Elfogadja a *Dr. Hoványi Géza* indítványát azzal, hogy az ügyet a felebbezésnek megfelelően intézzék el.

A közgyűlés ilyen értelemben határozott.

A községi polgári iskolai tanszemélyzetnek a korpótlék kiutalása iránti kérelmét elutasították.

A polgármester javaslatához képest a szegényügyi bizottságot *Dr. Ágoston Péter*, *Szűcs Géza*, *Dr. Mayer László*, *Róth János*, *Schwarz*

Antal és Juricskay Barna tagokkal kiegészítették.

Dr. Baróthy Ákos, városi főorvos nyugdíjazása kérdésében a nyugdíj bizottság 36 évi szolgálat után évi 3864 koronát állapított meg.

Dr. Hoványi Géza rendkívül elismeréssel emlékezett meg dr. Baróthy Ákosról, aki 36 évig szolgálta Nagyváradot elismerésre méltó odaadással, hűséggel. Indítványozta, hogy a törvényhatóság jegyzőkönyvében fejezze ki elismerését dr. Baróthy Ákos hosszú működése iránt s nyugdíját évi 336 koronával egészítse ki a mostani teljes fizetésének megfelelő 4200 koronára. (Helyeslés.)

Rimler Károly megilletődéssel hirdeti ki a dr. Hoványi Géza indítványának megfelelő határozatot, mert nem lehet közömbös dolog, mikor a város legöregebb tisztviselője távozik, ilyen szépen emlékezik meg róla a törvényhatóság. Ezért a maga köszönetét is kitéjezi.

A debrecen—nagyvárad h. é. vasut igazgatóságába a törvényhatóság részéről Bordé Ferenc főjegyzőt választották be.

A többi apróbb ügyeket észrevétel nélkül intézték el s

az interpellációkra

került a sor.

Dr. Weisz Márton a Pecepatak mielőbb rendezését sürgette, mire a polgármester kijelentette, hogy a többszöri sürgetés dacára még mindég a miniszteriumban van az ügy.

Dr. Stokker József kifogásolja, hogy a hegyen parcellázni akarók kérelmét hosszú hónapok után sem intézi el a tanács, míg Rimánóczy parcellázási ügyét 21 nap alatt dűlőre vitték.

Rimler Károly a késelem okául azt adja elő, hogy a város az egész hegyrészt rendezni akarja, de a tervet nem tudta még elkészíteni a mérnöki hivatal.

Dr. Kazay Kálmán rámutat, hogy a kövezésre a város nem ügyel fel s mindentelékétyük, gödrök vannak s tönkremegy a drága kövezet. Példákat hoz fel. A szénapiac kikövezését sürgeti.

Rimler Károly polgármester kijelenti, hogy intézkedni fog ez irányban.

Végül a polgármester válaszolt Weisz Lajos multkori interpellációjára, Jókai-utca kinyitása tárgyában. A kérdést több oldalról kell tanulmányozni.

Weisz Lajos kijelenti, hogy egy év óta húzódik a kérdés, amelynek megoldása halogatás által mindég drágább lesz.

A válaszokat tudomásul vették s este 7 órakor a közgyűlés véget ért.

UJDONSÁGOK.

Tájékoztató.

Márc. 11. d. u. 6. Kath. Kőr böjti estélye a kir. kath. jogakadémián.

Május 5. d. e. 11. Kath. Kőr zárünnepélye a püspöki palotában.

* **Személyi hir.** Miskolczy Ferenc dr főispán tegnap Budapestről hazakerült.

* **Hlatky Endre főispán kinevezése.** Tegnap megérkezett Nagyvárad városához a miniszterelnök leirata, amelyben értesíti a törvényhatóságot, hogy király ő Felsege Hlatky Endre ügyvédet nevezte ki Nagyvárad város főispánjává. A miniszterelnök leirata a következő:

A törvényhatósági város közönségének Nagyvárad.

Ő cs. és kir. apostoli felsége f. 1910. évi március 6-án kelt legfelsőbb elhatározásával előterjesztésemre Hlatky

Endre ügyvédet Nagyvárad törvényhatósági város főispánjává legkegyelmebben kinevezni méltóztatott.

Erről a város közönségét ezennel értesitem.

Budapest, 1910 március 8.

Gr. KHUEN-HÉDERVÁRY.

* **Katholikus kör böjti estélye.** Ma este 6 órakor a kir. kath. jogakadémia dísztermében tartja meg a katolikus kör második böjti estélyét. — Az első böjti estély szép sikere és a közönség nagy érdeklődése után kétségtelen, hogy ennek a második estélynek is kiváló sikere lesz, annál inkább, mert az estély műsora minden tekintetben érdemes a közönség érdeklődésére. Előadóként Dárczy Imre fog szerepelni, a kinek kiváló stílusát az újságolvasó közönség jól ismeri. Előadása »A modern ember lelkivilágáról« szól. Zeneszám is lesz: Varró Zsófia, Varró Domokosnének, városunk egyik legjobb zongoraművésznőjének szintén művész, hajlamm leánya fog két zeneszámot eljátszani és pedig Liszt Rossignottját és Dóvrák Cismell sílhonettejét. Az estély pontban 6 órakor kezdődik.

* **Kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter a tenkei járásbíróhoz dr. Farkas László, tenkei kir. járásbírósi jegyzőt ügyészségi megbízottá nevezte ki.

* **Uj hittudor.** A nagyvárad i. sz. egyházmegyének egyik fiatal, szép reményekre jogosító papja Ferdényi Kálmán, a bécsi Sz. Ágostonról nevezett felsőbb papképző intézet tagja a napokban tette le a bécsi egyetemen dicséretes kitüntetéssel a harmadik hittudományi szigorlatot. Minden írásbeli értekezését már régebben elkészítette, most már csak a doktori promotio van hátra. Az új hittudor állami stipendiummal külföldi tanulmányutrá készül az egyházművészetek tanulmányozására.

* **† Tarkányi Péter.** Ujkigyós hítköz. sége elvesztette közszeretettben álló áldott szívű plébánosát. Tarkányi Péter szentszéki ülnök életének 50 ik, papságának 27 ik évében március 10-én a betegek szentségének felvétele után az örök életbe költözött. A megboldogultat még mult évben november 23 án jobboldali szélhűdés érte. Azonban 3 hónapi gondos orvosi kezelés után meglehetősen helyre jött, Február 22 én ugyanis nagy örömmel hazajött a békéscsabai kórházból, ahol gyógykezelte magát. Az otthon örömeit azonban nem tudta sokáig élvezni. Március 6-án este fél 8 órakor újabb szélhűdés érte baloldalt, amely pár napi nehéz szenvedés után kioltotta a szelid és áldott lelkű pap életét. Tarkányi közeli rokonságban állott néhai Tarkányi Bélával a kiváló költővel és bibliafordítóval Tarkányi Péter 1860-ban született. 1883-ban szentelte pappá b. e. Nogáll püspök. Három évi kápiánoskodás után Debrecenbe került, hol a Therezianum árvaház és a kath. iskolák igazgatója lett s az egész városban igen nagy népszerűsége tett szert 1898-ban a békésmegye Ujkigyóson lett plébános. Erdemei elismerésül 1907-ben szentszéki ülnökké nevezték ki. Akinek szolgálatára szentelte életét, az Ur Jézus legyen sirontul igen nagy jutalma. Temetése március 12 én szombaton fog végbemenni.

* **Március 15.** A nagyvárad községi polgári leányiskola szép ünnepség keretében rója le háláját március idusa iránt. Az ünnepély be-

csét és értékét csak növeli az a körülmény, hogy a befolyt jövedelem az aradi vesztőhely céljaira fog fordítottatni. Az ünnepély március 15-én, délután 3 órakor lesz megtartva a főreáliskola toratermében. A belépő-jegy ára ülőhelyre 1 korona, állóhelyre 60 fillér. A műsor a következő értékes számokat tartalmazza. 1. Himnusz. Éneklő a dalkör. 2. Március 15-iki emlékek. Színjáték. Irta Sz. K. 3. Magyar dalok. Éneklő Moskovits Ilona, zongorán kíséri Belezsny A. 4. Petőfi czobra előt. Költemény. 5. Tárogató hang. Éneklő a dalkör. 6. Virágos kertben. Varadi Antaltól. Fantázia. 7. Szózat.

* **Müller Salamon meghalt.** Nagyvárad város egyik régi, ismert polgára: Müller Salamon tegnap elhunyt, Hosszu ideig virágzó pék üzlete és cukrászdája volt Nagyváradon s alig egy fél éve vonult nyugalmába. Nagyvárad város törvényhatóságának is évtizedekig volt virilis tagja s csak ez év elején maradt ki a bizottsági tagok sorából, mivel üzleteit eladta. Az utóbbi időben sokat betegeskedett.

* **Köblös Ferenc szabadalma.** Városunk közismert építési vállalkozója, a hivatalos lap szerint egyik találmányára szabadalmat nyert. Szabadalma tárgya: »Ágyazás aszfalttal burkolt utakon elrendezett vasuti sínek számára.«

* **Francia nyelvű előadás Párisról.** Perényi Kelemen honvédszázados, hadapródiskolai tanár a közönség köréből jött általános óhajnak engedve, ma megismétli multkor oly szép sikert aratott francia nyelvű előadását Párisról. Ez alkalommal a vetített képek még 12-vel gyarapodnak, úgy hogy összesen 86 vetített kép kerül bemutatásra. Az előadásra az iskolaparancsnokság szívesen látja az intelligens közönség érdeklődését; külön meghívta azonfelül a főgimnázium, a főreáliskola és a kereskedelmi iskola felső osztályainak növendékeit is, akiknek ekként részük lesz nemcsak érdekes és tanulságos szórakozásban, hanem a polgári és a katonai növendékifjúság közeledésére is alkalom nyújtatik.

* **Ismét feltörték egy kasszát.** Leitner Ignác Leitner Lázár cég üzletvezetője panaszt emelt, hogy Zöldta-utca 13. sz. a. üzlethelyiségükben ismeretlen tettesek eddigi megállapítás szerint körülbelül 140 korona készpénzt elloptak. A lopást ma reggel vette észre üzletnyitás alkalmával a midőn 5 tanuló és egy segéd társaságában az üzletbe beléptek. A tettesek az üzlethelyiség hátulsó részén álló amerikai rendszerű íróasztal jobb felső fiókjáról a wertheimzárát levették s a fiókból körülbelül 60—70 korona készpénzt elloptak. A wertheim-szekrényt a kellemetlen látogatók érintetlenül hagyták, azonban az üzlet bejáratánál levő nappali kasszának ajtaja és fiókja ki volt feszítve és az abban levő körülbelül 80 korona ezüst és nickel pénz szintén eltűnt. A rendőrség a rejtélyes ügy kiderítésére legszívesebbkörü nyomozást folyamatba tette.

* **Halál egy faforgács miatt.** Vida Imre, nagylétei jómódu parasztagzda 2 éves fiacskája tegnap reggel a konyhában játszott és közben véletlenül lenyelt egy 3 cm. hosszú faforgácsot, amely a kis fiu halálát okozta. Az esetről értesítették a nagyvárad kir. ügyészséget, amely elrendelte a vizsgálatot, hogy nem terhel-e valakit gondatlanság.

x **A Lloyd kávéház** modernül berendezett helyiségében március hó 9, 10, 11 és 12 én a következő érdekes mozgatókép ujdonságok lesznek bemutatva: 1. Antwerpeni állatkert. 2. Mostár. 3. Séta a Lunaparkban. 4. Gyermekek ünnepély Newyorkban. 5. Pali vadászkalandja. 6. Két nővér. 7. Paradicsomba vezető út. *Belepti díj nincs.* — Kezdeté este 9 órakor — Kitűnő italokról és jó zenéről gondos-

kodva van. — A n. é. közönség sives pártfogását kéri mély tisztelettel *Hartstein Árpád* tulajdonos.

* **Hóditani fog**, ha báli szükségletét cipő és fehérnemű cikkekben **REICHARD ARUHÁZA** cégnél szerzi be, hol legdivatósabb kalapok és divatickek kaphatók.

x **Bémer-tér 3. sz. alá költöztem.** Elvállalok minden a szakmámhoz tartozó *villamos és gáz világítási vezetékek, lakások, szállodák, iskolák jelző csengő, telefon berendezéseit, uradalmak, gazdaságok és szeszgyárak részére saját üzemű dinamó berendezéseket, villámhátrókat.* — Raktáron tartok *villamos motorokat, iv, izzó és Wolfram-féle lámpákat, műdörnyemű csillárokat, asztali lámpákat és az összes elektro-technikai cikkeit.* — Költségvetés díjmentes. *Stern Adolf, villamos és légszusz vállalata Nagyvárad, Bémer-tér. — Telefon 556.*

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Pétek: Kis cukros.
Szombat: Trenk báró.
Vasárnap: Nagymama.

Mihályi — Trenk báró. Mihályi Ernőn, a színház kiváló képzettségű tenoristáján van most a sor, hogy a Trenk bárót újabb diadalo-
lok elé vigye. Holnap, szombaton este ő lép föl a címszerepben s vele együtt új szereplők lesznek Tisza Karola, Gózon Gyula és Dési Alfréd is. A közönség érdeklődéssel várhatja a sokat ígérő ujjtás eseményét.

TÁVIRATOK.

Bornemissza Tibor állapota.

Szatmár, Ma az a hír volt elterjedve, hogy Bornemissza Tibor megyés püspök nagybeteg. E híresztelések során azt is beszéltek, hogy a püspököt meg kellett operálni. A híresztelésekre ma este megérkezett a cáfolat, mely szerint a püspök teljes egészségnek örvend és még nem is volt egy pillanatig sem beteg.

TANÜGY.

Évzáró vizsga az ipariskolában. A helykeli ipariskola igazgatósága a téli tanfolyamok záró vizsgáját f. hó 10 és 11 én tartja. A vizsgálat d. u. 5—7 óra között a rendes előadás keretében lesz megtartva. A szokásos rajzkiállítás, a kézügyességi és továbbképző tanfolyamok kiállítása pedig f. hó 13 án, vasárnap d. e. és d. u. tartatik meg a polg. iskola I. emeleti 19. sz. termében. Ugyancsak az rap tartja a polg. iskola ifjusága a március 15-iki önnepélyét (II. emelet 31. szám.) A vizsgálatokra, kiállításokra és az önnepélyekre szívesen látja az igazgatóság az érdeklődőket.

Igazságszolgáltatás.

Kijátszott hitelező. Adler Áronné margitai lakos a múlt 1909. év tavaszán 405 korona értékű szalmakalapot vett meg Szabó Jakab, hencidai lakos, szalmakalapkészítőtől. A

vett árúért azonban nem fizette ki az összeget, hanem igénybe vette Szabó Jakab hitelét, aki azt készségesen is nyújtotta, mert adósnak volt Margitán egy háza, amely bőséges fedezetnek látszott a fenti 405 koronára. Közben azonban adós a fedezettől szolgáló házat eladta véjének, Spiegel Mórnak és ahelyett, hogy megfizette volna hitelezőjének a 405 koronát, azt folytonos ígéretésekkel hitegette. — A kijátszott hitelező, Szabó Jakab ezért feljelentette Adler Áronné, aki ellen a nagyváradi királyi ügyészség család büntette miatt emelt vádat. A nagyváradi királyi törvényszék büntető tanácsa tegnap foglalkozott ezzel az ügygel dr. Csulyok Béla elnöklete alatt és vádielut Lázár Márton kir. ügyész vádbeszéde után 3 hónapi fogházra ítélte. A vádielut felebbezett.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti tőzsdetudósítások.

A gabonátözeade határidői.

Budapest, márc. 10.

— Délután 4 órakor. —

Buza május 1909. 50 kilogrammanként	14.35
Buza októberre	13.91
Buza ápr.	11.80
Rozs okt.	10.29
Zab májusra	—
Zab októberre	7.78
Tengeri máj. 1909.	7.86
Tengeri jul.	8.05
Tengeri májusra 1910.	7.24

Értékdőzeade.

— Délután 4 órakor. —

Osztrák hitelbank részvény	634.—
Osztrák magyar államvasuti részvény	736.75
Leszámitoló bank	492.—
Rimamurányi	572.—
Osztrák-m. államvasuti részv.	697.50
Közuti vasut	552.—
Vérsi villamos vasut	369.—

Hivatalos árfolyamok

A budapesti áru- és értéktőzsde 1910. márc. 10.

Magyar arany járadék 4 száz.	111.50
Magyar koronajáradék 4 száz.	93.75
Magyar koronajáradék	82.75
Magyar földteherment. kötvény 4. sz.	240.—
Horvát szlavyon földteherment. kötvény	95.50
Osztrák járadék papirban	186.—
Osztrák járadék ezüstben	145.—
Osztrák járadék aranyban	97.25
Osztrák koron járadék	99.—
1860. osztr. államsorsjegyek	116.50
Osztrák magyar bankrészvény	197.50
Magyar hitelbank-részvény	150.25
Osztrák hitelbank-részvény	730.—
Magyar hitelrészvény	748.—
London vista	631.50
Páris vista	689.50
20 frankos (Napoleon) — — — —	19.02
Német Birodalmi márka — — — —	117.65
20 markás arany — — — —	23.51
Magyar nyeresemény sorsjegy kölesön	93.95
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy kölesön	40.90

A szalmakalapkészítői egyesület

Dr. VÖSGRIBS GYULA.

FOGAK.

Ép gyökerek bennhagyásával, művészi kivitelben szájpaddás nélkül is készít **kitünő hirt** **nevé**

Fogműtermében

Özv. **Dr. Deákné**

Nagyvárad, Kossuth u. 2.

(Fekete Sással szemben.)

Tisztelettel tudatjuk, hogy az élesdi erdőszékekben

termelt tűzifa
szállítását és eladását

■ ■ megkeztük ■ ■

s ajánljuk vagononként

■ és méterenként ■

I-ső osztályu

■ **bükkhasáb tűzifánkat** ■

és vágott fát házhoz is szállítva.

Nagyobb vételnél megfelelő árendemény!

Rendeléseket kérjük Központi irodánkhoz (Uri-utca 3. sz.) és **Friea és Társához** Telky u. 16. **Telefon 914.**

— **Telefon 814.** —

Élesdi Erdőipar és Koepfer-rendszerű
Fatelítő r-t Nagyváradon.

Meghívó.

A **Belvárosi Takarékszövetkezet** 1910. évi március hó 16-án szerdán délután 4 órakor a Belvárosi Takarékpénztár helyiségében (Rákóczi-ut) rendkívüli közgyűlést tart. A közgyűlésre a szövetkezet tagjait tisztelettel meghívja.

Nagyváradon, 1910. március 7-én.

Az igazgatóság

A közgyűlés tárgyai.

1. Az igazgatóság megválasztása.

2. A szövetkezet bármely tagja által a közgyűlést 5 nappal megelőzőleg írásban benyújtott indítványok tárgyalása.

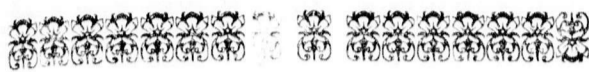

A Baross-utca 60. számú házban

egy emeleti modern lakás, mely áll 4 szoba, előszoba, fürdőszoba és hozzátartozó mellékhelyiségekből

május hó 1-től kiadó.

Értekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál
Kossuth-utca 4. szám.

Aszódi Mihály

kávé, cukorka és déli-gyümölcs nagykereskedő üzletét február hó 1-én Sas palota Oláh hentesse szemben helyezi át Kossuth-u. oldal.

Aszódi

trieszti kávé, tea és angol rum aruházánál a 8 féle zamatu pörkölt kávé legjobb, legolcsóbb Kossuth-u. villamos motor üzemi kávépörköltéjébe.

Aszódinál

Kossuth-utca, kakao és csokoládé vásár megkezdődött nagyban és kicsinyben olcsó árban Aszódinál Kossuth-utca. Cukrásztorták kaphatók.

Téli idényre

theát, rumot, halkonzervek nagyban gyári áron. Zsur csemegéket nagyban és kicsinyben olcsó árban Aszódinál Kossuth-utca. Cukrásztorták kaphatók.

Kecskeméthy István

Nemzeti szállodája, étterme és kávéháza, Kert-utca, ipartestületi ház.

Van szerencsém, úgy a helybeli, mint a vidéki közönség b. tudomására hozni, hogy a Nemzeti szálloda összes vendégszobáit, sörcsarnokát, éttermét és kávéházát ujonnan átalakítottam azokat a mai kor igényei szerint berendeztem, a szobaárakat pedig leszállítottam. Egyben kiemelem, hogy nyáron át szép kerthelyiség áll a közönség rendelkezésére.

Jó magyaros konyhám, frissen csapolt kőbányai sör és sajáttermésű boraimat mérsékelt áron biztosítom vendégeim részére.

Naponta friss és izletes villásreggeli ebéd és vacsora. Abonensek elfogadtatnak, mérsékelt árak mellett.

Ugy a szállodát, mint a sörcsarnokot és éttermet személyesen vezetem s vendégim pontos és előzékeny kiszolgálásáról mindenkor gondoskodom.

Szíves pártfogást kér tisztelettel

Kecskeméthy István,
vendéglős.

Gyorsan pusztul a bőr sezt Ön banya,
Ha Fernolendt NIGRIN-jét nem használja.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

2591—1910.

Hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. foku iparhatóság ezennel közhírré teszi, hogy Farkas József által felállítani szándékoit fatelep telepengedélyezése tárgyában folyó évi március hó 24-ik napjának délelőtti 11 órájára a Szőlős utca 81. számú házhoz helyszíni tárgyalást tűzött ki, amely körülményről az érdekeltek oly figyelmeztetéssel értesítetnek, hogy esetleges kifogásikata helyszíni tárgyalás alkalmával adják elő, mert a későbbben teendő felszólamlások figyelembe vételni nem fognak.

Nagyvárad, 1910. február 17.

Gerő,
r.-főkapitány.

Garçon-lakás,

mely áll két szoba, előszoba és fürdőszobából (hozzátartozó fűspince és padlásrésszel) a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara székházában május hó 1-től kiadó. Értekezhetni ugyanott a kamara titkárával.

Központi Takarékpénztár Részvénytársaság Nagyvárad.

Felhívás.

E. évi január 30-án megtartott rendes közgyűlésünk 2500 drb 400 korona névértékű új részvény kibocsátásával intézetünk alaptőkéjének kettő millió koronáról három millió koronára leendő felemelését határozta el.

Ezen 2500 drb. új részvény átvételére a régi részvényesek elővételi joggal bírnak olyformán, hogy minden 2 drb. régi részvény után egy drb. új részvény, a közgyűlés által megállapított 440 korona árában, részükre fentartatik. E vételárban már a bélyeg- és kiállítási díj bebefoglaltatik.

Az új részvények vételára után folyó évi január hó első napjától a befizetés napjáig 6 százalékos kamat fizetendő, amennyiben az új részvényesek is már a folyó évi üzleteredményben részesülni fognak.

Ezen közgyűlési határozat folytán felhívjuk t. részvényeseinket, hogy az új részvényekre elővételi jogukat bezárólag f. évi március első napjáig gyakorolják ugyanakkor a régi részvényeket az elővételi joggyakorlására vonatkozó lebélyegzés végett pénztárunknál bemutatni sziveskedjenek. Folyó évi március 1-én az elővételi jog megszűnik és a megmaradt részvények 450 korona árában lesznek értékesítve.

A befizetések 1910. évi június 1-ig tetszés szerinti részletekben teljesíthetők, azonban az elővételi joggyakorlásánál részvényenként 40 korona befizetendő.

A közgyűlés által meghatározott vételárból, azaz részvényenként 440 koronából, 400 korona az alapítókét illeti, a 40 korona felpenz pedig, a költségek levonása után, a tartalékalaphoz csatolandó.

A befizetésekről ideiglenes igazolványok adtnak ki, amelyek ellenében — az igazgatóság által megállapítandó időben — az eredeti részvények ki fognak szolgáltatni.

Az új részvények befizetésére vonatkozólag érvényben maradnak alapszabályaink 10 §-ának a késedelmes befizetésre vonatkozó intézkedései.

Nagyvárad, 1910 január 30.

Központi Takarékpénztár
Részvénytársaság.

Egyszeri használat meggyőző mindenkit, hogy a

Gyöngy

Szinszappan

minden vízben, akár meleg, vagy hideg, kemény vagy lágy, gyorsan és erősen habzik; könnyen hatol a szövetbe, MEGLEPŐ GYORSAN OLDJA A SZENNYET, anélkül, hogy a szövetnek legkevésbé is ártalmára volna, teljesen tiszta és ment maró anyagoktól.

Csodálatos tisztító erejét a nyers anyagok leggondosabb kiválasztásának köszönheti.

A Gyöngy

Szinszappan

míndig egyenlő minőségben lesz elő-
állítva.

Használat minden tisztítási célra és mindenféle mosáshoz a leg-
kiadósabb.

A Gyöngy

Szinszappan

minden háztartásban jelentékenyen
megtakarít IDŐT, MUNKÁT és PÉNZT.

A Gyöngy

Szinszappan

a mosószappanok királya.

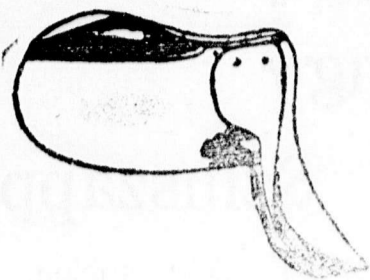
Elsőrendű magyar gyártmány.

Készíti a

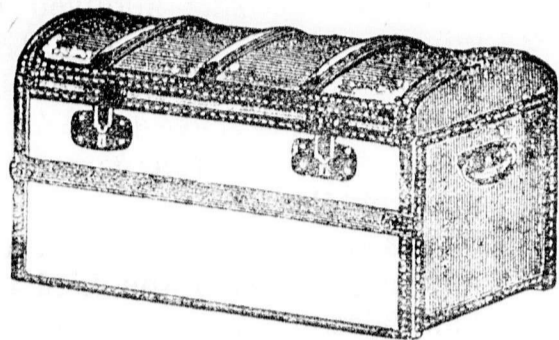
Magyar Zsirművek r. t.

Nagyváradon,

melynek városi raktárában (Zöldfa-
utca) ezenkívül a mosószappanok
minden faja (debreceni, szegedi,
csont, márvány, legfinomabb beretva-
szappan stb.) valamint KÓKUSZSIR,
CSÓ és LEVESTÉSZTÁK a legkisebb
mennyiség vételénél is EREDETI
GYÁRI ÁRON KAPHATÓK.

LÖRINCZ MÓR Nagyváradi, Bémer-tér.

Legnagyobb raktár grammophon, beszélő gépek, alkatrészek és lemezekből.

Utazó bőröndök, elegáns kézi kofferek, női kézi tarsolyok, uti kosarak, kupé és vasuti méretben. Gyermekekocsik, velocipédek nagy választéka.

Sport és lovagló eszközök.

Fénykép szerek, lemezek és készülékek!

Kérjen árjegyzéket!

Nagyváradi város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Raktáron tartjuk a javított dr. Just-féle

Wolfram lámpát

melynek áramfogyasztása az izzólámpával szemben 75 százalék megtakarítást mutat fel. 40 gyertyás Wolfram lámpa darabja 3.60 kor. 100 gyertyásé 5 kor. 50 fill.

Száraz izzólámpa dbja 72 fillér,

tehát 5 százalék kartell áron alul.

Árúknemű izzólámpa különlegességek, fényképezési lámpák, ugyancsak legolcsóbb áron kaphatók.

Csillárok.

Évelő lámpák

állandóan nagy választékban kaphatók a villamos telepen külön célra épített nagy

csillár-raktárunkat megtekintésre ajánljuk.

Ugyanott állandóan raktáron tartunk

villamos motorokat

1/2 lóerőtől 12 lóerőig minden nagyságban

Elvállaljuk

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, izzólámpák kezelését, hozzávaló szénporleak szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legolcsóbb árak mellett.

Költségvetések ingyen.

villamos világítás

Telefon szám 514.

Főszerező telefonja 55. sz.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

Villamos és légszesz felszerelési vállalat

Benedek Ferencz

Sas passage.

Telefon 946.

Raktáron tart villamos és légszesz felszerelési alkatrészeket. Olcsó fény társulat kizárólagos képviselője. Elvállalunk karban tartásokat légszesz villany házi esengéket és telefonokat. Költségvetésekkel díjmentesen szolgálunk. Telefon hívásokra személyesen megjelenünk.

Kiváló tisztelettel

Benedek Ferencz

Tarsoly és Risztó különlegességek vaskereskedése

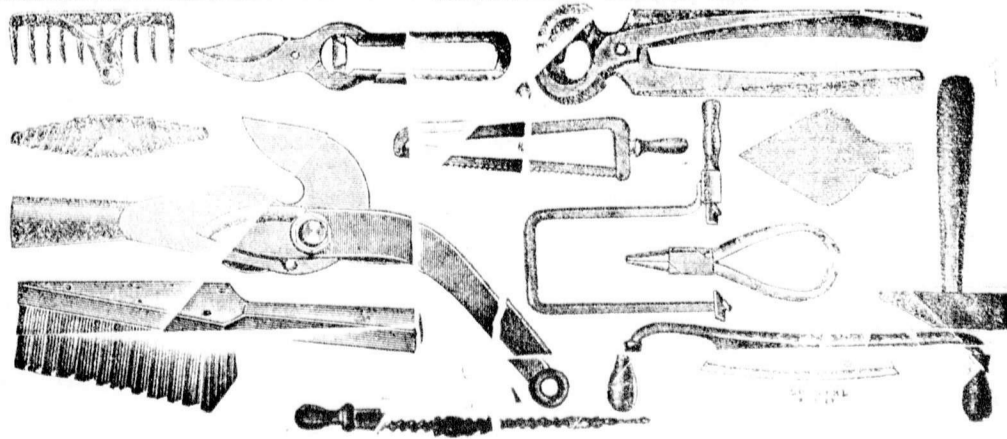
NAGYVÁRAD, Rákóczi-ut.

Kerti szerszámok

melyek készen benyelezve is nagy választékban kaphatók.

Metsző- és

hernyózó ollók legjobb minőségben.

Mérlegek

sárgaréz tányérral vagy márvány lappal

és súlyok

állami hitelesítéssel minden nagyságban.

M. kir. lőporáruda

s mindennemű töltények, vadászati felszerelések és vadászfegyverek raktára.